

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 185/2026-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **JAPE Invest, s. r. o.**, Malá Iža 34, Komárno, IČO 53 205 227, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Ing. Vajliková, s. r. o., Ul. biskupa Királyja 6, Komárno, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/17/2025 z 19. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebieha exekučné konanie pre vymoženie sumy 124 989,53 eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu – platobného rozkazu Okresného súdu Levice sp. zn. 13Cb/140/2017 z 20. novembra 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 18. decembra 2017. Sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení oprávnenej; povinným 1 je obchodná spoločnosť, povinnými 2 a 3 sú fyzické osoby. Vymáhaný nárok bol priznaný z titulu dohody o uznaní dlhu a jeho splácaní z 9. júna 2017 uzatvorenej medzi právnym predchodcom sťažovateľky a povinnými. V priebehu konania podali povinní návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom namietali premlčanie uplatneného nároku a absenciu aktívnej legitímácie sťažovateľky. Sťažovateľka s návrhom povinných na zastavenie exekúcie a s uplatnenou námietkou premlčania nesúhlasila a poukazovala na to, že uznanie dlhu bolo

dohodnuté podľa § 558 Občianskeho zákonníka, a preto sa podľa jej názoru nevzťahuje na tento právny úkon premlčanie podľa Obchodného zákonníka.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 7Ek/17/2025 z 18. augusta 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol návrh povinných na zastavenie exekúcie (I. výrok), sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania (II. výrok) a povinným tento nárok nepriznal (III. výrok).

4. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podali povinní sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že zmenil I. výrok uznesenia a zastavil konanie v časti o vymoženie istiny 83 305,05 eur, úroku z omeškania v špecifikovanej časti a v časti trov právneho zastúpenia v súvislosti s návrhom na vykonanie exekúcie v sume 166,02 eur. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu povinných na zastavenie exekúcie zostal výrok I nedotknutý. Súčasne okresný súd zmenil výroky II a III o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

5. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd ozrejmil, že vymáhaný nárok má pôvod v obchodnoprávnom záväzkovom vzťahu, ktorý vznikol medzi pôvodným veriteľom a povinnými. Otázku premlčania vymáhaného nároku tak bolo nevyhnutné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Poukázal na § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je všeobecná premlčacia doba štvorročná. Vždy však platí, že celková dĺžka premlčacej doby nesmie prekročiť desať rokov (§ 408 ods. 1 Obchodného zákonníka). Začiatok premlčacej doby sa počíta odo dňa keď premlčacia doba začala plynúť po prvý raz, pričom na jej priebeh nemá vplyv jej prípadné spočívanie. Aplikujúc uvedené na skutkový stav v sťažovateľkinej veci, uzavrel, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa splatnosti tej-ktorej faktúry, z ktorých pozostáva vymáhaná pohľadávka, a že ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie (31. december 2024) uplynula 10-ročná premlčacia doba v prípade niektorých (v odôvodnení bližšie špecifikovaných) faktúr. Spolu s pohľadávkou z faktúry sa premlčalo aj jej príslušenstvo. Zdôraznil, že sťažovateľka v rámci sťažnostného konania nijakým spôsobom nenamietala záver o premlčaní týchto faktúr. K jej tvrdeniu obsiahnutom vo vyjadrení k návrhu povinných na zastavenie exekúcie, že k uznaniu záväzku malo dôjsť podľa Občianskeho zákonníka, okresný súd uviedol, že uznanie záväzku nebolo možné v okolnostiach danej veci uskutočniť podľa Občianskeho zákonníka, ale toto sa mohlo spravovať len Obchodným zákonníkom, pretože medzi pôvodným veriteľom a povinným bol vzťah obchodnoprávnej povahy. Dohodou o použití Občianskeho zákonníka sa oprávnený, resp. jeho právny predchodca pokúsil o obídenie kogentnej právnej úpravy Obchodného zákonníka, čomu nemožno poskytnúť právnu ochranu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že okresný súd porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napadnuté uznesenie považuje za krajne arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, pretože nereaguje na pre vec podstatné námietky, ktoré uviedla vo vyjadrení k návrhu povinných na zastavenie exekúcie. Uviedla, že uznanie dlhu medzi jej právnym predchodcom CONFIDENCE PARTNER s.r.o. a povinnými bolo dohodnuté podľa § 558 Občianskeho zákonníka, a teda na tento právny úkon sa nevzťahuje Obchodný zákonník. Faktúry, ktoré boli predmetom uznania záväzku, boli vystavené vo vzťahu k povinnému 1. Povinní 2 a 3 pristúpili do záväzkového vzťahu až uznaním dlhu z 9. júna 2017, ktoré uzatvorili

s pôvodným veriteľom podľa Občianskeho zákonníka, a preto je sťažovateľka toho názoru, že vo vzťahu k povinným 2 a 3 nejde o obchodnoprávny vzťah.

7. Sťažovateľka poukázala na uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-74/15 z 19. novembra 2015 vo veci Dumitru Tarcău, Ileana Tarcău proti Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA a i., v zmysle ktorého je v prípade fyzickej osoby, ktorá sa zaručila za splnenie záväzkov obchodnej spoločnosti, vnútroštátny súd povinný preukázať, či táto osoba konala v rámci obchodu, podnikania alebo povolania alebo z dôvodu funkčného vzťahu k tejto spoločnosti, alebo či konala pre súkromný účel; pri konaní pre súkromný účel by osoba bola považovaná za spotrebiteľa. Sťažnostný súd však vec podľa tejto judikatúry neposudzoval. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že fyzická osoba má postavenie spotrebiteľa, ak koná s cieľom, ktorý nesúvisí s jej obchodom, podnikaním alebo povolaním, a k podnikateľovi – hlavnému dlžníkovi nemá žiaden funkčný vzťah. Ručiteľská zmluva je z hľadiska zmluvných strán odlišnou zmluvou vo vzťahu k hlavnej zmluve, pretože je uzavretá medzi inými osobami, ako sú zmluvné strany hlavnej zmluvy. Postavenie, v ktorom osoby konali, sa má teda posúdiť práve podľa zmluvných strán zmluvy o ručení nezávisle od toho, v akom postavení konali zmluvné strany hlavnej zmluvy. Povinný 3 nemá a nemal voči hlavnému dlžníkovi – povinnému 1 žiaden funkčný vzťah ani nemal účasť na jeho základnom imaní, pri prevzatí ručenia nekonal v rámci obchodu, podnikania či povolania. Nemožno preto prijať iný záver ako ten, že aspoň povinný 3 mal v predmetnom právnom vzťahu ručenia postavenie spotrebiteľa, a teda právny nárok bolo treba posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Takto potom nie je správny záver okresného súdu, že nárok voči povinnému 3 je podľa Obchodného zákonníka premlčaný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým uznesením, ktoré považuje za nesprávne a neodôvodnené, pretože nereaguje na jej námietky, ktoré vzniesla (výlučne) vo vyjadrení k návrhu povinných na zastavenie exekúcie.

9. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Pri postupe všeobecných súdov preto treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

10. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľky je potrebné tiež pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo

a druhý všeobecné súdnicstvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

11. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Pre posúdenie danej veci je podstatné ozrejmiť, že proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka z 18. augusta 2025 podali povinní včas sťažnosť. Okresný súd túto sťažnosť doručil právnomu zástupcovi sťažovateľky a vytvoril tak sťažovateľke priestor na to, aby sa k tejto sťažnosti vyjadrila a uplatnila svoje výhrady k argumentácii povinných. Sťažovateľka však svoju možnosť nevyužila a v ústavnej sťažnosti ani netvrdila, tým menej preukazovala, že túto svoju príležitosť zmeškala či nemohla využiť z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. V kontexte uvedeného preto nesporne aj prípadné vyjadrenie sťažovateľky k sťažnosti protistrany malo potenciál ovplyvniť konečný verdikt sudcu rozhodujúceho o sťažnosti. Sťažovateľka však vyjadrenie k sťažnosti nepodala a svoju argumentáciu vrátane poukazu na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (bod 7 tohto uznesenia) po prvýkrát uplatňuje až v konaní o ústavnej sťažnosti. Na tom nemôže nič zmeniť ani to, že vo vyjadrení k návrhu povinných na zastavenie exekúcie rozporovala aplikáciu Obchodného zákonníka, keďže k tej sa okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia vyjadril.

15. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou stabilne judikuje, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. II. ÚS 382/2013, IV. ÚS 43/2021). Sťažovateľka tak nevyužila procesný priestor na právne účinnú argumentáciu a prednes svojich námietok v otázke charakteru právneho vzťahu medzi jej právnym predchodcom a povinným 3. Svojou procesnou pasivitou sa tak obrala o možnosť posúdenia svojich námietok, pretože okresný súd nemal príležitosť na to, aby sa s jej argumentáciou vysporiadal. Takto potom nemôže okresnému súdu vyčítať arbitrárnosť či nedostatok odôvodnenia. Navyše, aj vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka neuviedla dôvody, pre ktoré námietky nevzniesla, možno ustáliť, že sťažovateľka (zastúpená advokátom) sa v rámci sťažnostného konania, ktorého ústavnosť je v tomto konaní preskúmaná, v rozpore so všeobecne uznávanou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (právo patrí bdelym) a zanedbaním procesnej povinnosti sama pozbavila možnosti využiť právny prostriedok na ochranu svojich práv.

16. Z týchto dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu